

PAŃSTWOWA KOMISJA BADANIA WYPADKÓW LOTNICZYCH

Informacja o zdarzeniu [Raport]

Numer ewidencyjny zdarzenia:	<i>1637/18</i>			
Rodzaj zdarzenia:	<i>Incydent</i>			
Data zdarzenia:	<i>16 czerwca 2018 r.</i>			
Miejsce zdarzenia:	<i>Katowice (EPKM)</i>			
Rodzaj, typ statku powietrznego:	<i>Samolot UL, EP 1 Tulak</i>			
Liczba ofiar / rodzaj obrażeń:	<i>Śmiertelne</i>	<i>Poważne</i>	<i>Lekkie</i>	<i>Bez obrażeń</i>
				<i>1</i>
Nadzorujący badanie:	<i>Jacek Bogatko.</i>			
Podmiot badający:	<i>PKBWL.</i>			
Skład zespołu badawczego:	<i>Nie wyznaczano.</i>			
Zalecenia:	<i>Nie.</i>			
Adresat zaleceń:	<i>Nie dotyczy.</i>			
Data zakończenia badania:	<i>10 lipca 2018 r.</i>			

Przebieg i okoliczności zdarzenia.

W dniu 16.06.2018 r. na lotnisku Muchowiec w Katowicach odbywały się pokazy lotnicze. Około godziny 15:00 do lotu po trasie do Wrocławia wystartował samolot EP-1Tulak. Z uwagi na pokazy pilot zdecydował o tym, że start nie odbywał się z końca pasa startowego. Zaraz po starcie pilot odczuł silne drgania usterzenia poziomego i uznał, że mogą one doprowadzić do destrukcji ogonowej części samolotu. Pilot ocenił, że nie wystarczy mu pasa startowego do lądowania na wprost, postanowił więc, że wykona zakręt w lewo o 180 ° i wyląduje z wiatrem. Drogą radiową poinformował kierownika lotów o zaistniałej sytuacji i swoich zamiarach. Pilot wykonał lądowanie awaryjne z wiatrem na trawiastej części lotniska. W trakcie

przeprowadzonych po lądowaniu oględzin samolotu stwierdzono wyłamanie się wewnętrznej części klapki trymera z dźwigniami do których mocowane są druty napędu trymera (ilustracja nr 1).

Ilustracja nr1 [zdjęcie właściciela]. Na ilustracji jest widoczna wyłamana część klapki trymera wiszący na drutach napędów oraz miejsce z którego została wyłamana.

W trakcie przeglądu przedlotowego pilot nie zauważył żadnych uszkodzeń trymera. Na stanowisku postojowym samolot stał ustawiony tyłem do samolotów akrobacyjnych biorących udział w pokazach. Strumień zaśmigłowy po uruchomieniu silnika któregoś z tych samolotów mógł mieć wpływ na uszkodzenie trymera. Oględziny samolotu wykazały jego znaczne zużycie eksploatacyjne. Uszkodzenie klapki trymera wykonanego ze sklejki, wskazuje na rozwarstwienie się drugiej i czwartej warstwy drewna. Na zawiasach mocujących trymer do steru wysokości stwierdzono znaczne luzy. Sposób uszkodzenia trymera wskazuje na to, że doszło do niego w sposób mechaniczny. Na powstanie uszkodzenia mógł mieć wpływ proces starzenia się drewna powiązany z oddziaływaniem na nie czynników atmosferycznych. Uszkodzenie zostało doraźnie naprawione (ilustracja nr 2) jednak właściciel samolotu podjął decyzję o wykonaniu przeglądu całego płatowca.

Ilustracja nr 2 [zdjęcie PKBWL]. Widok na uszkodzone miejsce po doraźnej naprawie.

Samolot został zdemontowany i przetransportowany do miejsca stacjonowania. Samolot posiadał dokumenty techniczne niezbędne do wykonywania lotów.

Przyczyny zdarzenia lotniczego.

Mechaniczne uszkodzenie trymera.

Okoliczności sprzyjające zaistnieniu zdarzenia.

Proces starzenia się drewna powiązany z oddziaływaniem na nie czynników atmosferycznych.

Działania profilaktyczne podjęte przez podmiot badający.

Nie podjęto.

Zalecenia dotyczące bezpieczeństwa Komisji.

Komisja nie formułowała zaleceń dotyczących bezpieczeństwa.

Komentarz Komisji.

Komisja przypomina, że samolot powinien zostać tak ustawiony, aby strumień zaśmigłowy z innego samolotu nie spowodował jego uszkodzenia.

Koniec

	Imię i nazwisko	Podpis
Nadzorujący badanie:	Jacek Bogatko	